

# Sok még a tennivaló a gümőkór szegedkörnyéki terjedésének leküzdésére

A tüdővész elleni harc elsősorban lakáskérdés — mondja  
vitéz dr. Tóth Béla tisztifőorvos, aki sürgős feladatnak tartja  
tüdőbetegkórház létesítését és a szociális megelőzést

(A Délmagyarország munkatársától) Korábbi cikkeinkben nyomonkövettük azt a nagyjelentőségű munkát, amit a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat végez a szegedkörnyéki tanyavilágban, az újszegedi gyógyiskolában és a szegedi gyermekkórházban lévő iskolaorvosi szakrendelőben és városi gyermek tüdőbeteggondozóban. Részletelesen ismertettük ezeknek a szervezeteknek áldásos és szinte fölbecsülhetetlen értékű közhasznú tevékenységét, amelynek eredményei máris megmutatkoznak abban, hogy bár a gyermekkori fertőzés százalékszámát igen magas — az összes gyermekeknek átlag a fele keresztülesik rajta — azonban éppen a rendszeres orvosi vizsgálat, ellenőrzés és az alkalmazott preventív intézkedések következtében a komoly megbetegedések száma évről-évre csökken, de másrészt a beteg gyermekek szakszerű kezelése és gondos ápolása a beteg gyermekeknek is visszaadja az egészségét. A fejlődésben lévő szervezet ugyanis könnyebben kiheveri a fertőzést, erőteljesebben küzd le annak veszélyeit és «kinövi» a kezdeti stádiumában már kezelés alá vett betegséget.

A tisztifőorvosi hivatalban, amelynek felügyelete alá tartozik a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat és ezzel együtt maga a tüdővész elleni küzdelem is, pontos statisztikai kimutatások és grafikonok mutatják, hogy az alig pár esztendővel ezelőtt megindított nagy harc a tuberkulózis terjedését máris visszaszorította, a továbbiakban pedig — ha a prevenció és a gyógyító tevékenység lendülete töretlen ívben folytatódik, ennek a nálunk oly általánosan elterjedt és legpusztítóbb népbetegségnek a virulenciáját teljesen meg is törli.

A gümőkór elleni küzdelem egyes etapjait ismertető cikkeink betetőzéseként most a tisztifőorvosi hivatal vezetőjét.

## VITÉZ DR. TÓTH BÉLA

tisztifőorvost szólaltatjuk meg, akit arra kértünk, össegezze az elért eredményeket és vázolja azokat a feladatokat, amelyek a közeli jövőben megvalósításra várnak.

— Az Alföldön nagymértékben elterjedt gümőkór ellen sikerrel csak úgy vehetjük fel a harcot — mondotta vitéz dr. Tóth Béla tisztifőorvos —, ha lenyúlunk a baj gyökeréig és csírájában fojtjuk el a baj elharapózását. Bizonyos, hogy annak a pár évnek a munkája, amely a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat mögött áll, még nem oldott meg minden problémát, de már kijelölte az utat, amelyen a jövő népegészségvédelmének haladnia kell. Azzal, hogy vizsgálódásaink tárgyává a gyermeket tettük, mégpedig minden gyermeket az előírt korhatárokon belül kivétel nélkül, már adva van az állandó ellenőrzésnek legszélesebb alapon való gyakorlása. Évenként kétszer a legnagyobb gonddal «fésülük át» a különféle szakvizsgálatok a gyermek-

társadalmat. A fejlődő gyermeki szervezet a legkönnyebben inklinál a betegségekre, így a tuberkulózisos fertőzésekre is, de éppen, mert állandó fejlődésben van, a legkönnyebben ki is heveri a fertőzést. Amellett tehát, hogy kórházaink, gyógyintézményeink a beteg felnőtteket igyekeznek meggyógyítani, tehát a jelent, a jövő szempontjából jelent óriási fontosságot az, hogy a most felnövekvő generáció testi fejlődését, a fejlődő szervezet egészségének megővését igyekszünk biztosítani és távoltartani a fertőzés veszélyét, vagy ezekkel a fertőzésekkel szemben a gyermeki szervezetet immunissá és ellentállóképessé tenni.

— A jövő feladatai éppúgy két részre oszlanak, mint a jelenben végzett munkánk. Az egyik rész a baj megelőzése, a másik a betegség leküzdése. A baj megelőzésénél az orvosi ellenőrzés, a vizsgálatok rendszeres végzése tulajdonképpen sorrendben a második feladat. Az első a szociális életfeltételek megjavítása lenne, ezen a téren még rengeteg a tennivaló, amit csak a társadalom teljes összefogásával lehet megvalósítani.

— Szükséges ehhez természetesen a város segítő keze és az állam támogatása, de a társadalom öntevékeny részvétele nélkül komoly

## EREDMÉNYT ELÉRNI NEM LEHET.

Addig ugyanis, amíg a szociális viszonyok nem javulnak és a lakáskérdésben nem kerül a tömegek legszélesebb rétegeire figyelemmel lévő megoldást találni.

a fertőzés veszélye állandóan és fokozódó mértékben fennáll.

A bérkaszárnnyak szűk és túlzsúfolt lakásai, a nedves pinceoduk és a külvárosok tömegszállásai mindegyike melegegya a gümőkór fertőzésnek. Ezen csak az építkezések megindulásával lehet segíteni. A város és az állam — ez utóbbi az Országos Nemzet- és Családvédelmi Alap keretében épített kertes családi házakkal — máris jóval többet tett az egyszerű kezdeményezésnél, sajnos azonban, a magántőke még mindig közömbös. Holott üzleti befektetésnek is kitűnő az építkezés és a belterületen még sok beépítetlen terület van. Igaz, ezekben csak bérkaszárnnyak épülhetnek, azonban a modern építkezés már ezeknél is olyan irányelveket juttat érvényre, amelyek a lakásokat egészségesebbekké teszik. Több levegő, több napfény jut ezekbe a modern házakba, amelyek virágos balkonjaikkal külsőleg is tetszetősek és szinte kárpótojják a kertes családi házakért azokat, akik hivatásuk miatt a városban kényszerülnek lakni.

— Az igazi egészséget természetesen a családi házak jelentik, különösen azok a típusok, amelyeket az ONCSA pénzügyi alapjából a Közföldi Szövetkezet egyre növekvő számban épít. Ezeknek a városszéli településeknek igen egyszerű

jelentőségük van, hasonlóképpen nagyot lendít a problémán az ugyancsak az ONCSA által kezdeményezett újrendszerű tanyai építkezés, amely éppen az egyik szegedi tanyaközpontban már el is kezdődött.

— Természetesen egyik nappal a másikra nem lehet csodákat tenni, se ilyeneket várni. Bizonyos azonban, hogy az elkövetkezendő évek sorába a városszéli és a tanyai építkezések kialakulására döntő befolyással lesznek ezek a szerencsés és eléggé nem értékelhető kezdeményezések.

— A jövő feladatainak második része a betegek gyógykezelésének problémájához kapcsolódik. Ezen a téren az illetékesek minden jószándéka és áldozatkész támogatása ellenére is még igen sok a tennivaló. Első és legszükségesebb feladat

a meglévő gyógyintézmények árszámának szaporítása.

A városi tüdőbetegkórház hatvan ágya, valamint a gyermekkórház elkülönített kórterme a tíz-tizenkét ágyval elégtelen az ápolásra szorulóknak befogadására. Összesen mintegy százötven ágy áll a város különböző gyógyintézeteiben rendelkezésre. A gyermekklinika kapcsolatban nagyszabású új tüdőpavillont kellene létesíteni, ennek építési költségei mintegy kétmillió pengőt tennének ki. A mai háborús viszonyok mellett talán ez nem valósítható meg, fontos azonban, hogy a háború végével ennek az intézménynek a létesítésére is jusson pénz és figyelem, mert megfelelő korszerű tüdőbetegkórház nélkül az a munka, amit a gümőkór leküzdésére folytatunk, csak féleredményeket hozhat.

k. b.

## A városrendező bizottság a leánygimnázium elé kívánja állítani a Tömörkény-szobrot

(A Délmagyarország munkatársától) A városrendező bizottság legutóbbi ülésén részletesen megvitaták a Révay-utca és a Tömörkény-utca rendezésének kérdését, amit a volt Wagner-fürdő helyén épülő bérházak, illetve ennek a környéknek egységes városrendezési szempontjai tettek szükségessé. A bizottság magáévá tette azt a tervet, hogy a bérházak és a leánygimnázium között stílusos kiképzéssel egy kisebb teret létesítsenek s az elgondolás az, hogy itt állítsák fel majd Tömörkény István szobrát,

amit az is indokol, hogy itt van a közelben Szeged nagy írójának szülőháza is. Ezzel a tervvel kapcsolatban a város hatósága érintkezésbe lép majd a szobrot készítő Dugonics-Társasággal.

Foglalkozott a bizottság a Boldogasszony-sugárt, a Vitéz-utca, a Szent Háromság-utca és a Zerge-utca által határolt telektömbnek a városrendezési tervek alapján való rendezésének kérdésével, majd megállapította a jövő évi költségvetés városrendezési hitelkeretét.

## Korszakalkotó fejlődés előtt az alföldi gyümölcsstermelés

Dr. Tukats Sándor főispán és dr. Tóth Béla helyettes polgármester tárgyalásai Budapesten

(A Délmagyarország munkatársától) Megirta a Délmagyarország, hogy dr. Tukats Sándor főispán és dr. Tóth Béla helyettes polgármester a múlt héten több napon át fontos városi ügyekben Budapesten folytattak illetékes helyeken tárgyalásokat. A budapesti tárgyalásokkal kapcsolatban dr. Tóth Béla helyettes polgármestertől a következő információt kaptuk:

— Résztvettem a gyümölcsstermelő vidékek vármegyéinek és városainak képviselői által a földművelésügyi minisztériumban tartott értekezleten. Itt szóba kerültek a milliárdos törvényjavaslatnak a gyümölcs- és kertészeti termelés fejlesztésére irányuló intézkedései. Ezekből az világlik ki, hogy valóságos új korszak kezdődik a javaslat törvényerőre emelkedése után s hogy a szociális és népielmezősi szempontból annyira fontos gyümölcs- és kerti termelés színvonala és mennyisége emelkedni fog. A természeti adottságok felhasználásával Magyarország Európa gyümölcsös kertje lesz, ezzel kapcsolatban szükség van arra is, hogy az értékesítésről megfelelően gondoskodjunk.

— Szóba került az is, hogy az ország jelenlegi gyümölcsfaállománya közel ötvenmillió darab. A rossz minőségű vagy régi gyümölcsfák kicserélése és az elemi csapások következtében kipusztult fák pótlása érdekében mintegy huszmillió fa átültetéséről kell gondoskodni. Kiterjesztik a gyümölcsfák törzskönyvezését, a termelőket mintegy 150 törzskönyvező

egyesületbe tömörítik. A zöldségtermelés fokozására árkedvezményrel palántákat és vetőmagvakat osztanak ki. A törvényjavaslat munkaterv alapján hűtőházakat gyümölcstárolókat és aszalókat fognak építeni. A multtal szemben nagyobb súlyt helyeznek a félékszgyártmányok előállítására. Ezzel elérik azt, hogy nagy termés esetén nem leszünk szűkében a hűtőkocsiknak, mert a termésnek csak egy része kerül friss állapotban a külföldi piacokra. A gyümölcs-, zöldség- és főzelékfélék friss és feldolgozott állapotban való értékesítésére megfelelő egyezményeket kötött a kormány Németországgal, Svédországgal, Svájcjal és Finnországgal. Bevezetik a belföldi termésű egyes almafajtákra a minősítést és az állami ellenőrzőjegy használatának a szükségességét. A tervezetben felsorolt almafajták közé éppen a duna-tisza menti termelői érdekek védelme szempontjából az értekezlet a tervezetbe sorozottak közé még felvette a Téli Pogácsa, a Budai Domokos és Husvéti Rozmaring nevű almafajtákat is.

— Ezenkívül sok más felszaporított fontos városi ügy is volt, amelyeknek az elintézése érdekében dr. Tukats Sándor főispán urral együtt eljártunk több minisztériumban, résztvettünk fontos és eredményes közéleti értekezleteken, valamint az ár- és talajvizek okozta alföldi károkról, Békés, Csongrád, Arad-Csanád-Torontál vármegyékről, Szeged és Hódmezővásárhelyi törvényhatóságok kiküldöttjei között a miniszterelnök ur elé írárt küldöttségben is.